

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius
anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis**

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

Via gloriosa: que fuit in quietione: Et videbimus

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

A ¶ In quo itez manifestat diuinitas. Primo cū corpus il-
lud ita emortuū & exccatum esset: vt par de sanguine in-
maneret: & quia mortuū corpus nō solet sanguine emittē
re ex vulnere iā defuncto infuso. Et dico notat vt iam de-
functo: neq; aqua pura sicut ex latere christi exiit: s; in hac
later magnū in dextrum. Fuitis eni venditi magno tē-
ranno: & ideo sanguis scio non auro corruptibili redem-
pti sumus. Eramus venis pccō maculati: ideo aqua in
ablutionem effusa est.

**militū lācea lar^a apūit: et cōtinuo exiuit^a
sanguis & aqua.** Et qui vidit testimoni-
um phibuit: & verum est eius testimoni-
um: & ille scit qz verā dicit: vt & vōs cre-

dans. Facta sunt em̄ hec vt scriptura
impleretur: **Qs non cōminuetis ex eo.**

Et itez alia scriptura dicit: videbūt in
quē transfixerunt.

Jesus de cruce postulat^o
Jesus glōse tumulatus.

Jesus de cruce postulatus.
Mathei. XXVII. Marci. XV.
Luce. XXIII. Joannis. XIX.

¶ Et t̄z mies stās in terra. Preterea si circa pectoralia fuisset facta lanceatio: ossa pp̄
lanceę magnitudinē fuissent rupta: p̄tra p̄phetiā dictā. Sed qz pictura est laicoz l̄ra:
p̄ngit̄ circa pect̄: vt intelligat lanceā trāsisse dulcissimū cor iesu christi dñi n̄ri.
¶ Hec est setta via. Ista via dicit̄ via glōriosa: qz ex magna charitate christus ab
optimis amicis de cruce est deposit^o atq; glōriossime sepult^o: cū aromatib^o myr̄ba
& vngucto p̄cioso inunct^o: ac syndone inuolut^o: & sepulchro glōrioso sepultus: iuxta
p̄phetiā. Quę gentes deprecabunt. Et erit sepulchrū eius glōriosum.

sanctitate pmanens: verbo et ex-
emplo multos ad christū conuer-
tit. Et dicit sanctus Anctius: q
hoc fecerit simplici intentione: vt
eo citius moreretur / & ex compas-
sione: ideo fuit iam illuminatus
intus et exterius: et cōcordat ma-
gister in historiis.

¶ Sed ynus militū. Chrys. sup Joannē / omel. lxxiii. ait. Ge-
nerunt milites & aliorū fregerunt
crura / nō chulsi. Sed ad iudeo: ū
graciā cōciliandā: latus eius lan-
cea aperuerunt / et mortuo adhuc
insultāt. **¶** pessimā voluntatē ac
scelestissimā. Noli tamē p̄turbari
dilectissimē: quę em̄ malo illi ani-
mo patrati sunt veritati cōsentie-
bant: p̄phetia hinc impleta est in-
quiens: Videbūt in quē transfixe-
rūt. Neq; hoc tm̄ / sed nō creditu-
ris fuit argumētū fidei: vt thome
& qui cū dō erant. Ad hec vt arca-
num mysteriū p̄summatū est. Exi-
uit autē sanguis & aqua: nō casu &
simpliciter hi fontes scaturierūt:
sed qm̄ ex amobus ecclesia cōsti-
tuta est. Sciāt hoc initiati (n̄ est
ad fidem conuersi & adiuncti) per
aquā enim regeuerati / sanguine &
carne nutriti. Hinc mysteria ortū
habent: vt quoties ad admirādū
calicē accedis: tanq̄ ab ipso late-
re bauriens accedis. Hec ille.
¶ Latus aperuit tē. Nota
hoc vulnus nō fuit chulso inkrū:
sicut dicit Alexander de ales: in ea
parte qua pungi solet per ossa: s; p̄
pectoralia: sed fuit inferius inter
mollicē carneā: & iter ossa pecto-
ralia & femoralia: & sic sursum ascē-
dit ad cor: qz christ^o in alto pepen

Chrys. sup
per Joannē

† Exo.
12. 8.
† Zac.
12. c

Exo. 12. b

Esa. 11. c

¶ 5

De corporis Christi

Ea **C** Post hec autē. Quidā de
 Quisā uorus. Hec cōsideratio multū est
 deuor. lachrymōsa et cum gaudio mixta:
 nam cū iam nōx appropinquaret:
 nec fideles haberēt unde corpus
 deponerēt ac sepelirēt: nec aucto/
 ritatē pilati adepti / multū fuerūt
 anxiū et lachrymōsis uocibus al/
 terutrū conquesti: ecce aliā turbā
 ueniētē e ciuitate conspiciūt: un/
 de uehementissime pteriti neciteꝝ
 quid cogitarēt cōtra dñm. Tunc
 ioānes sicut dicit donauētura cir/
 cūspiciēs dixit: Ego cognosco io/
 seph et nicodemum: qui alij sunt/
 nescio. Tunc dñā resumptis uiri/
 bus dicit: Benedictus deus qui
 nobis misit auxilium. Hec Bo/
 nauentura. Quali amore isti bo/
 ni uiri flagrantes erga pium do/
 minū: quibus lachrymis potestis
 cogitare inuicem consolati sunt:
 precipue matrem: quod ad longū
 scribit p̄dictus doctor. Prose/
 quar modum depositionis s̄m ip/
 sum. Ponunturque scale a lateri/
 bus crucis appositę: ioseph ascen/
 dit sup scalā lateris dextri: satagit
 extrahere clauum ipsius manus.
 Sed difficile est hoc: quia clauus
 grossus et longus: et in ligno val/
 de confixus: et sine magna oppres/
 sione manus domini non uide/
 tur posse fieri: sed non est uis:
 quia fideliter facit: et dominus co/
 tum acceptat. Euulso illo ioānes
 annuit ioseph dictum clauum si/
 bi porrigere: ne ipsum domina ui/
 deat. Deinde nicodemus alium
 extraxit manus sinistre: et clauum
 similiter dat ioanni. Descēdit ni/
 codemus ad clauum pedis. Ioseph
 uero sustentat corpus domi/
 ni. Felix quippe ipse ioseph: qui
 corpus domini meruit sic ample/
 xari. Tunc pendentem manum
 dexteram domina suscipit: reue/
 renter ponit ad uultum suum: in/
 tuctur et osculatur cum lachry/

Post
 a s̄ post
 tam cru/
 ditionem
 dei uicem

nis filij et tot miracula
 hec autē. R. cum
 a s̄ id est hora uesperarunt
 quando iudei accesserunt ad
 pilatum ut corpa damnato/
 rum deponerent iuxta legē:
 accessit eadem hora et ioseph
 petiit sibi dari corpus christi
 seclulo timore iudeorum et
 fauore. b s̄ ideo non licuit

per sabbatam remanere ista in panibus: uoluit gloriose
 sepelire corpus magistrī sui.

iam serō factum esset: quia erat p̄arsce
 ue: quod est ante sabbatum. L. Ec

a s̄ dictio admirātis: quia ioseph p̄ hoc factū tradidit se pe/
 riculo mortis: hostilitatē ad oēs suscipiens.

cē. **AD.** uenit quidam homo diues ab
 a s̄ id est ramatha ciuitate belcane patrie samuelis.

arimāthia. L. ciuitate iudeę nomine io/
 a s̄ erat enim notabilis persona: deo ualde notus propter
 opera misericordie.

b s̄ id est de ordine curie et nobilitatis habens officium ad
 ministrandum curie: ideo facilem habuit accessum ad pila/
 tum: dicit etiā decurio: id est decanus: habet sub se decem
 milites sicut decanus sacer dotis.

seph. **R.** nobilis decurio. L. uir bo/
 a s̄ s̄ unus ex septuagintaduobus fideliter credēs christū
 esse messiam in lege p̄missum

nus et iustus. **AD.** qui et ipse discipulus
 a s̄ et iste timor fuit ante passionē: q̄ post passionē christi
 nō timuit p̄teriri se christi discipulū ope et uerbo.

iesu erat. **J.** occultus autem p̄pter me/
 a s̄ licet multoties iherosolimitis: tñ p̄sensum nunq̄ uelut ut
 christus deberet p̄fedi: q̄obzē credendū est q̄ ip̄m in hoc et
 timo consilio non uocauerūt.

tum iudeorum. L. Hic non cōsente/
 a s̄ .i. redemptionē isrl̄ de captiuitate diabolica in p̄secram
 uincatē eccl̄asticā et regnē christi iesu et eius fidem.

rat consilio et actibus eorum: qui expe/
 a s̄ quia iā audax fuit factus exēplo christi ad p̄ferendam
 mala p̄pter dei: ideo constanter accessit

ctabat et ipse regnum dei. **R.** Et au/
 a s̄ ut indulgeret sibi q̄ postet corpus christi sepelire.

dacter accessit ad Pilatum: et petiit.
 J. ut tolleret corpus Iesu. **R.** Pilat

Tr. Re. l. a
 S

A a s in hoc quod non fuit mirandum: christus etenim nocte illa sepulchrum seminumortuus fuit relictus: et tantum fatigatus qd si non ad maiora patienda fuisset reservatus: non fuisset mirum si paulatim crucifixus: mortuus fuisset.

tus autem mirabatur si iam obdormisset.

Et accessit centurione: interrogavit eum si iam mortuus esset. Et cum cognovisset a centurione: donavit corpus.

Ab. Tunc pilatus iussit reddi. R. ioseph.

Ab. et accepto corpore Joseph.

R. mercatus syndonem. J. venit. R.

deponens eum. J. et tulit corpus iesu.

L. et depositum. Ab. involuit illud in syndone munda. J. Venit autem et nicodemus qui venerat ad iesum nocte

primum: ferens mixturam myrrhe et aloes: quasi libras centum. Acceperunt ergo corpus iesu: et ligaverunt eum

lintheis cum aromatibus sicut mos est

mie varijs et suspirijs dolorosis. **E** Eulso autem clavo pedum paulisper: descendit ioseph: et omnes accipiunt corpus domini: et ponunt in terram: domina suscepit caput cum scapulis in gremio suo. **B** Bagdalena vero pedes: apud quos tantam gratiam olim inuenerat. **A**lij circumstant: omnes faciunt planctum magnu super eum. **O**mnes enim plangunt eum quasi unigenitum.

A **T** Venit autem et nicodemus **S**corus **ter**tius **sc**entiarum querit: veram corpus christi fuisset putrefactu? **R**atio huius questionis est: quia nicodemus portavit unguenta contra putrefactionem. **I**n quo arguitur a doctoribus veluti non habuisset plenam fidem de christo: iuxta scripturam pphete. **N**on dabis sanctum tuum videre corruptionem. **R**espōdit: qd aliquid est futurum quo ad causas naturales si non prohiberentur: sed dimitterentur sue misalitati: quod tamen non est futurum: nec venire poterit propter causam superiorem prohibentem causas naturales inferiores suam causalitatem exhibere. **E**t nunc iudicandum est illud esse futurum: quod est futurum sicut causam superiorem et vincentem: et non sicut causas inferiores. **E**xemplum ponitur in ezechia: cui nunciata est mors per **E**saia. **E**t mortuus fuit naturaliter quantum ad causas inferiores: sed tamen deus ab eterno vidit orationem et lacrymas suas: et ideo prohibuit causalitatem causarum inferiorum: et addidit sibi ultra terminu naturalem quindecim annos. **S**ic in proposito dicit **S**corus cum **H**enrico de gaudauo. **C**orpus christi in morte fuisset putrefactum: quantum fuit ex parte causarum naturalium: si non

Scorus.

Ps. 15. e. 7

D

Esa. 38. a.

De corporis Christi

E fuissent prohibite: quia habuit causam intrinsecam resolutionis: scilicet calorem et humorem: et extrinsecam: scilicet frigus/calorem/et alia: sicut habent alia corpora: deus tamen prohibuit causalitates istorum: et prohibuit etiam si istud corpus non fuisset vivificatum usque ad resurrectionem generalem: et sic non fuisset putrefactum: Quis eius resurrectio non fuisset accelerata.

Erat autem in loco ubi. Quidam devotus. Circa sepulchrum christi domini possumus considerare dolorosas exequias: quando illa benedicta mater iam etiam omnino deberet separari a filio suo charissimo: cuius adhuc corporalis presentia suam quodammodo temperavit dolorem: cum autem lapide grandi clauderetur: visusque gloriose matris tam desiderabili thesauro privaretur. Considerandum insuper est qualis concertatio pia inter matrem et advenientes discipulos de sepulture dilatione. Volebant illi ut sepeliretur: quia non immineret pariter nocturni timoris periculum. Reluctabat ista: quia satiari non poterat filii presentia maternus affectus. Unde dicebat: sicut ait Bernardus in planctu virginis. *Miseremini mei/miseremini mei saltem vos amici mei: illum adhuc paululum relinquite mihi. Noli te eum tam cito tradere sepulture date illum mihi: ut haec illam mecum vel saltem moreris: sed si eum ponitis in sepulchrum: me miseram sepelire cum illo: quia post illum semper male erit mihi: hec Bernardus. Considera iam quod reverenter postquam dominus mundi fuit persuasa ut sinneret decenti sepelire filiam honore: ne fedius quidem iudei in eum essent peracturi. Et clauso iam ostio sepulchri: attende anima devota: ait Albertinus: quante iaculationis aspectum prebet maternus contuitus: quando a sepulchro filii dolorose auulsa: facie pallens: respersa sanguine cum*

a s Chrysostomus: quasi diceret: non ut condemnatum se peherunt: sed sicut consuetudo est iudeis valde honorifice et quendam magnum et mirabilem sepelire iudeis.

Iesus gloriose tumulatus
Matth. XXVII. Marci. XV
Luce. XII. Joanne. XIX.

Qrat

a s nos longe a monte calaare habuit ioseph hortus: sicut domus habent hortos iuxta civitates.

aut in loco ubi crucifixus est hortus a s h. hoc factum est propter certitudinem dicitur relevationis: quod si fuisset sepultus in monumento: vel in

alii fuissent sepulti: posset resurrexerit octavo dominica a iudeis aliter imputari.

Et in horto monumentum novum. R.

a s ex vno lapide cocavatum. b s ne fieri multo lapideus edificatum esset: sub fossa tumuli fundamento ablatis furum putat. Et etiam ratione dignitatis: quod dicit Augustinus super Joannem. Sicut in marie virginis vtero nemo ante illum: nemo post illum conceptus est: ita in hoc monumento nemo ante illum: nemo post illum sepultus est.

quod erat excisum de petra: in quo non a s In illo loco posuerunt iesum: quod non poterat eum portare longius propter solennitatem iam imminente.

dum quisque positus fuerat. J. Ibi ergo propter parasceuen iudeorum: quia iuxta erat monumentum. Ad. Et

a s nominat specialiter: quia monumentum erat sanctum dicitur quod ipse posuerit: licet omnes adveniant.

Joseph posuit illud in monumento

De Christi gloriosa Tumultatione

E oculi sui & illa luminaria magna q̄
illuminant orbē/ ad horā extincta
sunt: nōne illis obrebratibus te
uobis facie sunt sup̄ vniuersam ter
ram: vt auerterent oculi tui/ ne vi
derēt vanitatē: & si viderēt nō ad
bererēt. Aures ille q̄ audiūt in cę
lis: sanctus sc̄tus sc̄tus dñs de⁹ sa
baoth: audiūt in terra demoniaco
rum voces/crucifige crucifige. Et
qd̄ illud/ ne aures tue obdurefce
rent ad clamorē pauperis: ne reci
perēt auditū vanū: ne detractionis
virus apertis poris vsq̄q̄q̄ susci
perēt. Speciosa illa facies sputis
illibata: vt facies tua illuminaret.
Os illud qd̄ āgelos docet/ hoies
instruit: felle et aceto potat: vt os
eū veritatē & iudiciū loqueret/ et
deum suū confiteret. Danus ille
q̄ eglos fundauerūt in cruce exten
se & clavis transuerberate durissi
mis: vt man⁹ tue extenderetur ad
inopē. Pecc̄ illud in quo sūt oēs
thesauri sapientie & scientie dei ab
scōditi: lancea militari p̄fossus est:
vt pecc̄ tuū a p̄uuis cogitationi
bus mūdaret: mundatū sanctifica
ret/ & cōseruaret sanctificatū. Pe
des illi quoq̄ scabellū adorare de
bem⁹/ qm̄ sanctū est: dura cōfessio/
ne trāsipi: ne pedes tui festinarēt ad malū: s; currerēt viā mādatorū dñi. Quid plura?
p̄ te carnē & aiām posuit: vt corp⁹ & spiritū sibi vendicaret. Totū toto se te cōparauit.
Quic igit dñs vitā tuā o hō debes: q; vitā suā p̄ tua posuit: & cruciatus amarus susti
nuit/ ne tu p̄petuos sustineres. Cui ḡ iustius viām ḡ illi: si nō moreret bic nō viderē.
Dec Bern. Quāobzē charissimi q̄ramus salutē & oim̄ tribulationū solamē in salubē
rima passione dñi n̄ri iesu christi: q̄ est bñdictus in secula seculorū: Amē.

Explicit concordantia quattuor euangelistarum/ in passionē dñi nostri Iesu
Christi/ inter priscas/ haud facile secedet secūda: a fratre daniele Agricola
obseruantino/ ordinis Minorū cōcinne digesta. Operaq; Adā per
tri de Langendorff accuratissime: aere plano/ lucidoq; distin
cte/ notulis varijs & p̄uicuatim/ pridie Kalendas
Augusti Basileæ impressa: Regnante do
mino nostro Iesu Christo: Anno
M.D. XIII. cui laus/honos
& gloria per infinita
secula seculorū
A M E N.